

ปารุกดาพิเศษ

เรื่อง

วัฒนธรรมไทยกับยุคโลกาภิวัตน์

โดย

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

องคมนตรีและรัฐบุรุษ

ปาฐกถาพิเศษ

เรื่อง

วัฒนธรรมไทยกับยุคโลกาภิวัตน์

โดย

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

อชคมนตรีและรัฐบุรุษ

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
อัครมนตรีและรัฐบุรุษ

H.E. Gen. Prem Tinsulanonda
Privy Councilor and Statesman

ปาฐกถาพิเศษเรื่อง
“วัฒนธรรมไทยกับยุคโลกาภิวัตน์”
โดย ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

องคมนตรีและรัฐบุรุษ
เนื่องในพิธีประสาทปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๐

ท่านนายกสภามหาวิทยาลัย และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ผมขอขอบคุณมหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ได้กรุณามอบปริญญาให้ผมในวันนี้และยังกรุณาให้เกียรติเชิญผมมาพูดให้บรรดาผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ฟัง ก่อนที่จะพูดผมขอเรียนอย่างตรงไปตรงมาเสียก่อนว่า เรื่องที่จะพูดค่อนข้างเป็นเรื่องวิชาการ ผมเองโดยส่วนตัวแล้วไม่ใช่ นักวิชาการ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมจะพูดต่อไปนี้ได้มาจากประสบการณ์ที่ผมได้รับ ได้เรียนรู้มาตั้งแต่สามารถเรียนรู้ได้จนถึงปัจจุบันนี้ อีกข้อหนึ่งที่ยากจะเรียนไว้ในที่นี้ก็คือถึงแม้ว่าเรื่องที่จะพูดนี้เป็นเรื่องของความสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของเรา แต่ที่ผมจะพูดต่อไปนี้ทั้งหมดเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผมโดยเฉพาะ อาจจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของผู้อื่น ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายที่นั่งฟังอยู่ในที่นี้หรือแม้แต่ นักวิชาการที่อื่นก็ตามดังที่ผมได้เรียนแล้วว่าสิ่งทั้งหมดนี้ผมได้มาจากประสบการณ์ และการที่ผมมีได้นำหัวข้อที่ท่านอธิการบดีขอร้องให้ผมมาพูดนั้นก็เพราะวันนี้คุณหมอประสพซึ่งเป็นประธานมูลนิธิรัฐบุรุษได้นำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ท่านอธิการบดีประสงค์ให้ผมมาพูดแจกจ่ายให้แก่ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย โดยเฉพาะนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้แล้ว

เรื่องที่ผมกำหนดขึ้นเองและนำมาพูดในวันนี้คือ เรื่อง “วัฒนธรรมไทยกับยุคโลกาภิวัตน์” คำว่า “โลกาภิวัตน์” นี้ ทุกคนคงจะเข้าใจ เพราะเป็นคำสมัยใหม่และกำลังติดตลาดทุกคนก็พูดถึงกันอยู่เสมอ ผมเห็นว่ากระแสโลกาภิวัตน์น่าจะมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทยของเรามากที่สุด จึงนำหัวข้อนี้มาเล่าให้ฟังว่าผมมีความคิดเห็นอย่างไร ผมคิดว่าเป็นสิ่งดีที่พวกเราทั้งหลายจะได้ศึกษาไว้ล่วงหน้าว่าตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปกระแสโลกาภิวัตน์จะเข้ามายุ่ง มากระทบ มามีผลต่อวัฒนธรรมไทยของเราอย่างไรบ้าง แน่นอนยิ่งโลกนี้แคบลงผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ก็ยิ่งมีมากขึ้น ๆ ทุกที่ต่อวัฒนธรรมไทยและต่อความเป็นอยู่ของคนไทย แต่สิ่งหนึ่งที่ผมอยากขอเรียนไว้ในเบื้องต้นว่าไม่ว่ากระแสโลกาภิวัตน์จะมาแรง มาเบา มาช้า มาเร็วอย่างไร สิ่งหนึ่งที่คนไทยและสังคมไทยจะต้องตั้งมั่นหรือตั้งสติให้ดีว่า เราจะต้องไม่กลัว จะต้องไม่ประหวั่นพรັนพรึงต่อความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น ในทางตรงข้ามเราจะต้องรู้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นว่าเป็นขั้นตอนหนึ่งแห่งการพัฒนาการของโลกของเรา เป็นกระแสของความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเข้ามาสู่ประเทศของเรา หรือต่อวัฒนธรรมของเรา ต่อสังคมของเรา ในความเห็นส่วนตัวของผมเห็นว่า มีทั้งสิ่งที่เป็นคุณค่าและมีทั้งสิ่งที่เป็นปฏิคุณ หมายความว่าทั้งดีและไม่ดีปะปนกัน เพราะฉะนั้นผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทยจึงมีทั้งทางบวกและทางลบ ขึ้นอยู่กับคนไทยและสังคมไทยจะสามารถเลือกสรรกลั่นกรองรับเอาสิ่งที่ดีไว้ได้และไม่รับเอาสิ่งที่ไม่ดีไว้ ถ้าเรามองย้อนไปในอดีตเราจะเข้าใจและรู้ว่าบรรพบุรุษของเราได้แสดงให้เห็นประจักษ์ถึงความสามารถในการเลือกสรรเอาแต่สิ่งที่ดีงามจากวัฒนธรรมต่างประเทศ เช่น จากประเทศจีนและประเทศอินเดีย เป็นต้น มาแต่งเติมเสริมส่งให้เป็นวัฒนธรรมไทยที่งดงาม และมีความมั่นคงและมั่งคั่ง เพราะฉะนั้นคนไทยในยุคของเราจึงควรที่จะมีความสามารถในการเลือกสรรสิ่งที่ดีงามจากกระแสโลกาภิวัตน์ มาแต่งเติมเสริมส่งให้วัฒนธรรมไทยมั่งคั่ง และมั่นคงยิ่งขึ้นเยี่ยงบรรพบุรุษของเราได้กระทำมาแล้ว

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ถ้าเรามองย้อนหลังไป ๕๐ ปี เราจะเห็นว่าประเทศของเราเป็นฝ่ายตั้งรับในการเปลี่ยนแปลงจากตะวันตกมาโดยตลอด ไม่ว่าในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม แต่บัดนี้โลกที่เราเรียกกันว่าไม่มีพรมแดนได้เปิดโอกาสให้คนไทยและสังคมไทยสามารถเป็นฝ่ายรุกทางวัฒนธรรมได้แล้ว เราจะเห็นว่าคนไทยได้สั่งสมและสืบทอดภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าอันเป็นสากลไว้มากมาย และควรที่จะนำเอาสิ่งที่ดีงามเหล่านั้นมาเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมโลก ขณะนี้กระแสวัฒนธรรมตะวันออกเริ่มไหลไปตะวันตกแล้ว ตะวันตกก็เริ่มยอมรับกระแสวัฒนธรรมของตะวันออกแล้ว อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีสิ่งที่เราภาคภูมิใจหลายสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมและเป็นสิ่งที่ตะวันตกยอมรับให้ชื่อว่าเป็นมรดกโลก ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายก็คงทราบอย่างหวัหวัชาซังก็เป็นมรดกโลกแล้ว เพราะฉะนั้นเราอาจจะพูดได้ว่า โอกาสของตะวันออกคือของคนในภาคตะวันออกของโลกนี้ที่จะส่งวัฒนธรรมอันดีงามของเขา รวมทั้งของประเทศของเราไปยังตะวันตก โอกาสนั้นได้มาถึงเราแล้ว เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ผมนำเรื่องนี้ออกมาพูดในวันนี้ เพราะผมเห็นว่ามหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นสถาบันการศึกษาที่มีเกียรติมีชื่อเสียง เป็นสถาบันอุดมศึกษาหรืออุดมศึกษาแล้วแต่จะอ่านเพราะในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานยอมให้อ่านได้ทั้ง ๒ อย่าง อ่านว่า อุ-คม-มะ-ศึกษา ก็ได้ อ่านว่า อุ-คม-ศึกษา ก็ได้ เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์กับนักศึกษา และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยไม่มากนักน้อยในการที่จะนำเรื่องวัฒนธรรมไทยมาพูด กระแสโลกาภิวัตน์นี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อการศึกษาอย่างเดียวเท่านั้น ยังมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของเรา เป็นต้นที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ การจับมือ การจับมือนี้ไม่ใช่วัฒนธรรมไทย เป็นวัฒนธรรมสากลที่เรารับเอามาใช้เป็นสากล แต่สำหรับในสังคมไทยแล้วเราไม่ใช่การจับมือ นอกจากในพิธีนั้นเป็นสากล เช่น การแสดงความยินดีต่อนักกีฬาที่ชนะเลิศ หรือต่อผู้เรียนที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ อย่างที่ผมได้รับปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากท่านนายกสภามหาวิทยาลัย เราก็ไม่ได้จับมือกัน ผมขอยกตัวอย่างของวัฒนธรรมตะวันตกที่ไหล

บ้าเข้ามาอีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกท่านชอบพูดถึงกันโดยเฉพาะเด็กหนุ่มเด็กสาวที่นั่งอยู่ในที่นี้ก็คงจะชอบมากคือ เรื่องวันวาเลนไทน์ ซึ่งแปลว่า วันแห่งความรัก สิ่งนี้ไม่ใช่วัฒนธรรมไทย เป็นเรื่องเล่ากันมาตั้งแต่สมัยโบราณถึงความรักของหนุ่มสาวซึ่งเป็นชาวยุโรป แต่เราก็ชอบที่จะเรียกที่จะทำตามว่า วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ เป็นวันแห่งความรักสำหรับเราด้วย ไม่น่าจะเสียหายอะไร ที่จริงความรักก็คือ ความดีงามอย่างหนึ่งที่เราจะมีอยู่ในหัวใจของพวกเราทุกคน

วัฒนธรรมในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่า สิ่งที่ทำให้เจริญอกงามแก่หมู่คณะ หรือวิถีชีวิตของหมู่คณะ เพราะฉะนั้นถ้าจะกล่าวโดยทั่วไปแล้ววัฒนธรรมไทยเป็นคำรวม ๆ มีความหลากหลายมาก ไม่อาจที่จะกำหนดให้แน่ชัดลงไปได้ว่าเป็นอะไร เพราะมีความเป็นคำรวม และมีความหลากหลายมาก ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมในแต่ละภาคของเรา ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวัฒนธรรมไม่เหมือนกัน แตกต่างกันไปแล้วแต่ขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาถิ่นของแต่ละภาค แต่ที่เหมือนกันเห็นชัดที่สุดและพวกเราก็ยอมรับกัน ยอมรับและมุ่งมั่นที่จะดำรงรักษาสิ่งนี้ไว้คือ “สถาบันครอบครัวไทย” สถาบันครอบครัวไทยเป็นสถาบันเดียวที่แปลกแตกต่างจากสถาบันครอบครัวของชาติอื่น ๆ โดดเด่นเป็นสง่ามาก เพราะสถาบันครอบครัวของไทยเป็นสถาบันที่มีความผูกพันกันทั้งกาย ทั้งใจ มีความห่วงใย อาหารห่วงหากันและกันตั้งแต่เกิด และรักที่จะอยู่ร่วมกันจนวันตาย จะเห็นได้ชัดเจนว่าครอบครัวของเรา ปู่ ย่า ตา ยาย ลูก หลาน เหลน รักที่จะอยู่ด้วยกันให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เป็นสิ่งหนึ่งที่วัฒนธรรมไทยเหมือนกันทั่วประเทศของเรา

วันนี้ท่านอธิการบดีกรุณาเชิญผมมาพูด ผมขอพูดเจาะจง ๒ เรื่อง เท่านั้น คือ เรื่อง “ภาษาไทย” และเรื่อง “การศึกษาที่เกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์” ผมขอเริ่มด้วยเรื่องภาษาไทยก่อนว่า ภาษาไทยของเรามีอายุมากกว่า ๗๐๐ ปีแล้ว นับตั้งแต่สมัย

พอขุนรามคำแหงมหาราช ภาษาไทยเป็นภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่ง มีความไพเราะ มีพยัญชนะ มีสระทั้งดงามมาก มีทั้งวรรณยุกต์ มีทั้งตัวเลขไทย ซึ่งชาติอื่นไม่มี ผู้รู้ภาษาไทยดีพูดกันว่าโลกนี้มีภาษาที่ใช้พูดกันประมาณ ๓,๐๐๐ ภาษา แต่มีไม่ถึง ๑๐๐ ภาษา ที่มีภาษาเขียนของตนเอง ภาษาไทยเป็นหนึ่งในไม่ถึงร้อยนั้น ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย คงเห็นว่ามีหลายประเทศในโลกนี้ที่ไม่มีภาษาของตนเองใช้ ต้องไปยืมภาษาของคนอื่นมาใช้ ผมไม่ทราบว่ามีชาวออสเตรเลีย นิวซีแลนด์อยู่หรือเปล่า สองประเทศนี้ไม่มีภาษาของตนเองใช้ ต้องไปยืมภาษาอังกฤษมาใช้ ประเทศในอเมริกาใต้หลาย ๆ ประเทศที่ไม่มีภาษาของตนเอง ต้องยืมภาษาสเปนมาใช้ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเปรียบเทียบว่า ภาษาไทยของเรายิ่งใหญ่มาก และน่ารัก น่าหวงแหน น่าทะนุถนอม และควรดำรงรักษาไว้อย่างยิ่ง นี่คือเหตุผลอย่างหนึ่งที่ผมนำเรื่องนี้มาพูด เพราะผมรัก ผมห่วง ผมหวงภาษาไทย และอยากให้พี่น้องทั้งหลายโดยเฉพาะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพได้มีความรัก ห่วง หวังภาษาไทยของเรา จะได้ช่วยกันดำรงภาษาไทยของเราให้ยืนยงและสง่างามอยู่ในโลกนี้

มีคนพูดกันต่อไปอีกว่า เมื่อกระแสโลกาภิวัตน์ได้ไหลเข้ามาในประเทศต่าง ๆ ต่อไปไม่นานอาจจะ ๕ ปี ๑๐ ปีข้างหน้า จะทำให้คนในโลกทั้งโลกนี้ทำและมีสิ่งต่าง ๆ คล้ายคลึงหรือเหมือนกัน ตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอน หมายความว่า ตื่นนอน รับประทานอาหารเข้า ขำระความสะอาดร่างกาย ทำอะไรทำอะไรเหมือนกันอย่างที่บรรดาเด็กหนุ่มเด็กสาวชอบประพฤติปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันนี้ เช่น เรื่องอาหารจานด่วนอะไรทำนองนั้น อาจจะจริงอย่างที่เรากล่าวคะเน เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะผันแปรไปรวดเร็ว แต่เขาว่ามีสิ่งเดียวที่จะเหลืออยู่ไม่ถูกกระแสโลกาภิวัตน์กลืนไปก็คือ ภาษา คนเราจะต้องมีภาษาพูดของตนเองอยู่ แต่แต่ละภาษาอาจจะถูกกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งผมจะได้เรียนต่อไป ตัวอย่างที่จะทำให้เราคิดว่าที่ผมพูดนั้น่าจะเป็นไปได้ คือ การรวมตัวของประเทศในยุโรปคือ European Union ซึ่งเขารวมกันเกือบจะเป็นประเทศเดียวกันแล้ว อะไร ๆ

ก็เป็นของยุโรปอีกหน่อยก็จะมี Euro-Dollar คือ เงินของยุโรป เพราะฉะนั้นต่อไปจะมีเงินอยู่ไม่กี่สกุล เงินไทย ถ้าเราไม่ดูแลให้ดี ก็อาจจะถูกกลืนไปก็ได้ อาจจะมีเงินของยุโรป เงินของอเมริกา เงินของเอเชีย ซึ่งผมก็ได้แต่คาดคะเนเอาคิดว่าในเมื่อยุโรปเขารวมกันเป็น European Union แล้วก็อาจจะมึอะไรเกิดขึ้นก็ได้ ภาษาของเราจึงเป็นเรื่องที่น่าห่วงมากกว่า จะถูกกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ฉะนั้นเราจึงจำเป็นต้องรักษาภาษาของเราไว้ให้ดี ผมขออนุญาตเรียนซ้ำอีกที่ว่าเราต้องไม่ประหวั่นพรั่นพรึงต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นแล้ว ก็หนักแน่นมั่นคงในการดำรงรักษาภาษาของเรา เพราะว่าต่อไปนี้หรือใน ๕ ปี ๑๐ ปีข้างหน้า บรรดานักศึกษาทั้งหลายได้เป็นผู้ใหญ่กันแล้ว กระแสโลกาภิวัตน์นี้น่าจะทำให้คนสนใจ ภาษาไทยน้อยลง ในทางตรงกันข้ามคนจะสนใจภาษาต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล คนจะพูดภาษาอังกฤษกันมากขึ้น จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษกันมากขึ้น เมื่อเป็นอย่างนั้นคนก็จะพูดภาษาไทยกันน้อยลง ส่วนวนสำเนียงไวยากรณ์ของ ภาษาไทยเราก็จะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปหรือเพี้ยนแปรไปโดยกระแสโลกาภิวัตน์ ตัว ร ตัว ล อาจจะถูกกันไม่ได้ หรืออาจจะเหลือตัว ร ตัวเดียว หรือตัว ล ตัวเดียวก็อาจจะ เป็นไปได้เหมือนกัน หรืออาจจะไม่มีตัว ร ตัว ล เลยก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาทางวิชาการ ที่เราเรียกว่า เทคโนโลยีสมัยใหม่ (High Technology) ภาษาวิชาการต่าง ๆ จะเป็นภาษาต่างประเทศทั้งหมด จะเป็นภาษาอังกฤษ หรืออาจจะเป็นภาษาฝรั่งเศส หรือภาษาเยอรมัน ซึ่งไม่จำเป็นต้องแปลเป็นภาษาไทย กระแสเหล่านี้จะช่วยให้เข้าใจซึ่งกัน และกันยิ่งขึ้น

เมื่อสักครู่ ผมพูดถึงเรื่องภาษาถิ่น ผมคิดว่าในที่ประชุมนี้ หรือที่นั่งอยู่ที่อื่นอาจจะมี คนที่ไม่ใช่คนกรุงเทพฯ ทั้งหมด มีคนมาจากถิ่นต่าง ๆ ใต้บ้าง เหนือบ้าง ตะวันออก ตะวันตก บ้างคงมีอยู่ในที่นี้ ภาษาถิ่นก็เป็นสิ่งที่สวยงามงดงามเหมือนกัน เราจะต้องระลึกถึงและรักษาไว้ แต่เมื่อกระแสโลกาภิวัตน์เข้ามา ภาษาถิ่นจะค่อย ๆ หายไป จนไม่สามารถจะรักษาไว้ได้ในที่สุด ผมคิดว่าจะเป็นเช่นนั้น เพราะทุกคนจะไปพูดภาษาเดียวกันหมด โดยเฉพาะอย่าง

ยิ่งที่ผมแสนจะเสียดายถ้าเกิดขึ้นก็คือ ตัวเลขไทย ตัวเลขของเราซึ่งเป็นประเทศเดียวในเอเชีย
ผมเข้าใจว่าอย่างนั้น ที่มีตัวเลขของตัวเอง ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ อาจะหายไปก็ได้
เพราะฉะนั้นพวกเราน่าจะระลึกว่า เราจะสมควรปล่อยให้ตัวเลขที่สวยงามนี้
หายไปพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์หรือไม่ เดียวนี้คนไม่นิยมใช้ตัวเลขไทยกันแล้ว สื่อต่าง ๆ
ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรืออะไรก็ตาม จะรับและใช้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น
ภาษาต่างประเทศจะมีความสำคัญต่อสื่อมากขึ้น และในทางตรงข้ามสื่อต่าง ๆ ก็
ให้ความสำคัญต่อภาษาไทยน้อยลง เดียวนี้เราก็เห็นโดยเฉพาะทางโทรทัศน์ได้ยินได้ฟัง
อยู่เสมอว่ารายการต่าง ๆ เขาตั้งชื่อเป็นภาษาต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ที่เรามัก
เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Game Show ผมเห็น Game Show ตั้งชื่อเป็นภาษาต่างประเทศ
กันแทบทั้งนั้น เพราะฉะนั้นต่อไปนี่สื่อต่าง ๆ ก็จะใช้ภาษาไทยน้อยลง ปัจจุบันนี่สื่อต่าง ๆ
ทำให้วัฒนธรรมไทยทางด้านภาษามีความวิตถลอยู่แล้ว เมื่อกระแสโลกาภิวัตน์ไหลเข้ามาสื่อ
ต่าง ๆ ก็จะทำให้ภาษายังวิตถลมากขึ้น หมายความว่า นอกจากไม่ได้ใช้แล้วยังใช้ผิด ๆ ถูก ๆ
เพราะว่ากระแสโลกาภิวัตน์จะทำให้สนใจต่อภาษาไทยลดน้อยลง สถาบันครอบครัวจะ
ประสบความสำเร็จยากในการรักษาวัฒนธรรมไทยและภาษาไทยมาก ผมคาดคิดเองว่า
ในเมื่อชีวิตประจำวันของเราเปลี่ยนไป สถาบันครอบครัวคงจะมีความยุ่งยากในการที่จะรักษา
วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวที่จะเติบโตขึ้นไปอีก ๑๐ ปี ๒๐ ปีข้างหน้าจะนึก
ไม่ออกว่าสภาพเมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วครอบครัวไทยมีสภาพอย่างไร เพราะชีวิตประจำวันจะ
เปลี่ยนไป เครื่องมือเครื่องใช้ก็จะดีขึ้น ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเปลี่ยนไป
เพราะฉะนั้นก็อาจจะส่งผลให้สภาพไทย ความเป็นไทยของเราถูกกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์
ทำให้สถาบันครอบครัวของเราเปลี่ยนแปลงไปได้ นี่ก็คือเป็นส่วนหนึ่งของภาษาไทย
ที่ผมขอนำมาพูดเพื่อให้ผู้ฟังทั้งหลายได้รับฟัง และนำไปคิดไตร่ตรองดูว่าเห็นด้วย
หรือไม่เห็นด้วยอย่างไรบ้าง

ส่วนเรื่องการศึกษาที่ผมจะนำมาพูดด้วยนี้อาจจะมีคนเถียงว่าการศึกษาไม่ใช่วัฒนธรรม

ไทยหรอก แต่ถ้าผมพูดว่าการศึกษาของประเทศไทยเราจะถือว่าเป็นวัฒนธรรมไทยก็ได้ แล้ว
แต่จะคิด แต่โปรดอย่ากังวลใจว่าเป็นหรือไม่เป็น ผมขอนำเรื่องนี้มาพูดโดยเหตุผล
ที่ผมเรียนให้ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายทราบแล้วว่า ผมเห็นว่าสถาบันนี้เป็นสถาบันอุดมศึกษา
ซึ่งมีความสำคัญ มีเกียรติและมีชื่อเสียง ลองคิดว่ากระแสโลกาภิวัตน์จะทำให้สถาบัน
การศึกษาของเราเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง ที่เห็นชัดเจนที่สุด วิทยาการสมัยใหม่
เครื่องมือสมัยใหม่ วิทยาการขั้นสูงสมัยใหม่ อุปกรณ์การศึกษาสมัยใหม่ จะทำให้การศึกษา
ของเรามีประสิทธิภาพสูงขึ้นมาก สูงขึ้นอย่างที่คิดว่าไม่น่าจะสูงขึ้นขนาดนั้น ก็อย่าง
ที่ผมพูดแล้วว่า เรื่องของการศึกษาในอนาคตจะใช้ภาษาไทยน้อยลง คอมพิวเตอร์ก็ยัง
ไม่มีคนกล้าแปลว่าอะไร เทคโนโลยีก็ไม่มีคนกล้าแปลว่าอะไร ก็ได้ใช้กันจนกระทั่งจะเป็นคำไทย
หรือเป็นคำสากลที่ทุกคนรับรู้ เรียนรู้ แล้วเข้าใจกันได้ดี กระแสโลกาภิวัตน์จะทำให้
ให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนสูงขึ้นมาก มีความง่าย และมีความสะดวกยิ่งขึ้น
คนไทยหรือคนในประเทศของเราที่เรียกกันหุหรวว่าทรัพยากรมนุษย์จะมีความฉลาดเฉลียว
เก่งกล้าสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลยิ่งขึ้น การเรียนการสอนจะใช้เวลาน้อยลง
แต่ค่าใช้จ่ายจะสูงมากในทุก ๆ ด้าน

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายคงได้ยินคำที่เขาเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า ISDN ซึ่งย่อมาจาก
คำว่า "Integrated Services Digital Network" ซึ่งใช้ในการบริการการศึกษาทางไกล อีกหน่อย
ที่นี้คงมีหรือมีแล้วก็ไม่ทราบ หมายความว่าครูหรืออาจารย์ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
นี้อาจจะสอนไปทั่วประเทศไทยได้ โดยอาจารย์ที่อยู่ที่นี่คนเดียว ภาพของอาจารย์จะ
ไปปรากฏอยู่บนจอภาพตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นักเรียนก็สามารถได้ถามได้ทันที
ถ้าสงสัยปัญหา อาจารย์คนเดียวอาจจะสอนได้ทั่วประเทศ สอนที่นี้ ที่วิทยาเขตรังสิต
ก็อาจจะไม่ต้องมีอาจารย์ไปสอนแล้ว สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นแน่นอน แต่แพงมากจนกระทั่ง
อาจจะรับไม่ไหวก็ได้ ผมไม่แน่ใจเพราะผมไม่ใช่นักการศึกษา แต่คิดว่าจะเป็นเช่นนั้น บริการ
ISDN นอกจากจะช่วยในการศึกษาแล้วยังช่วยในการรักษาพยาบาลทางการแพทย์

ในการประชุมต่าง ๆ อาจจะไม่ต้องใช้ห้องประชุม อาจจะทำที่ทำงานแล้วประชุมกันก็ได้หรืออยู่ที่บ้านก็ประชุมกันได้ เพราะอาศัยอุปกรณ์ที่จะเกิดมาใหม่แต่สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจ บังเอิญที่นี่เป็นสถาบันอุดมศึกษา ถ้าเป็นโรงเรียนประถมศึกษา น่าคิดมากทีเดียว โดยเฉพาะในบ้านเรา เพราะสิ่งต่าง ๆ ที่ทันสมัยเหล่านั้น ตามชนบทไม่สามารถจะมีไว้ใช้ได้เพราะแพงเหลือเกิน เพราะฉะนั้นโรงเรียนเทศบาล โรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติจะไม่สามารถมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ อยากรู้ก็ไม่ได้ใช้ เพราะฉะนั้นความห่างระหว่างการศึกษาระดับล่างกับการศึกษาระดับบน จะยิ่งห่างกันออกไปทุกที เหมือนอย่างที่ประเทศของเรากระจายรายได้ซึ่งห่างออกไปทุกวัน ๆ เหมือนกัน เพราะเราไม่สามารถที่จะไปสร้างสถานศึกษาที่จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้อทันสมัยเหมือนอย่างในกรุงเทพฯ หรือบริเวณปริมณฑลได้ เป็นสิ่งหนึ่งที่เราน่าจะคิดว่าจะทำอย่างไร สิ่งนี้ก็จะป็นอุปสรรคต่อความต่อเนื่องของการศึกษาจากระดับล่างขึ้นไปถึงระดับบน

เมื่อเทคโนโลยีเข้ามาจะมีสิ่งประดิษฐ์คิดค้นที่เราทราบกันโดยทั่วไปที่เรียกว่า หุ่นยนต์ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ดีกว่าหุ่นยนต์นี้ ดูเหมือนว่าสิ่งเหล่านั้นใช้ทดแทนคนได้ทั้งหมด เพราะว่าใช้ให้ทำอะไร ก็จะทำได้ ทำได้ดีเสียด้วย ทำได้ถูก เพราะว่าบังคับควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์ ทำได้ดีกว่าใช้คนทำ ทำได้ทุกอย่างดูคล้าย ๆ กัน เหมือนกับคนหรือเรียกอีกอย่างว่าคล้าย ๆ กับมีชีวิต แต่ที่จริงแล้วไม่มีอะไรสามารถแทนคนได้ เพราะคนมีชีวิต มีจิตใจ มีความรู้สึก มีความสำนึก มีสื่อทางใจต่อกันได้ มีความรัก ความผูกพันซึ่งกันและกัน สิ่งต่าง ๆ ที่ทันสมัยวิเศษเหล่านี้ไม่สามารถที่จะทดแทนคนได้ เพราะฉะนั้นจะวิเศษสุดอย่างไรก็ตาม คนก็ยังมีชีวิตจำเป็นอยู่ในการศึกษา หมายความว่าสื่อระหว่างลูกศิษย์กับครู ความรัก ความผูกพัน ระหว่างลูกศิษย์กับครูยังเป็นสิ่งจำเป็นที่เราจะต้องรักษาและต้องเรียนรู้ว่า ไม่มีอะไรที่จะสามารถทดแทนครูบาอาจารย์ได้ เหมือนอย่างที่เรามีวันไหว้ครูกัน เพื่อระลึกถึงบุญคุณของครูบาอาจารย์ของเรา ไม่มีอะไรที่จะมาทดแทนความรู้สึกในความสำนึกที่เรามีต่อพระคุณของครูบาอาจารย์ได้แน่นอน

ไม่ว่าสิ่งซึ่งประดิษฐ์คิดค้นเหล่านั้นจะมีความสามารถสูงเพียงไร หรือมีความดีเด่นมากน้อยเพียงไรก็ตาม

วันนี้ผมขอพูด ๒ เรื่องนี้เท่านั้น เพราะว่าวัฒนธรรมไทยทุกสาขาไม่เฉพาะภาษาไทย หรือการศึกษา หรืออื่น ๆ เช่น เรื่องการละเล่น เรื่องศิลปะต่าง ๆ ทุกสาขาของเรานี้เป็นเอกลักษณ์อันยิ่งใหญ่ของชาติบ้านเมือง มีความผูกพันกับความเป็นชาติ เป็นพลังอำนาจของชาติ เป็นเครื่องแสดงความเป็นชาติ เช่น การแต่งกายแบบไทย การละเล่นแบบไทย เป็นต้น วัฒนธรรมไทยเป็นความศักดิ์สิทธิ์และเป็นเครื่องแสดงความเจริญรุ่งเรืองของชาติเรา เพราะฉะนั้นท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ผมขอเรียนว่า โปรดช่วยกันรักษาวัฒนธรรมไทยเพราะการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยก็คือการรักษาชาตินั่นเอง

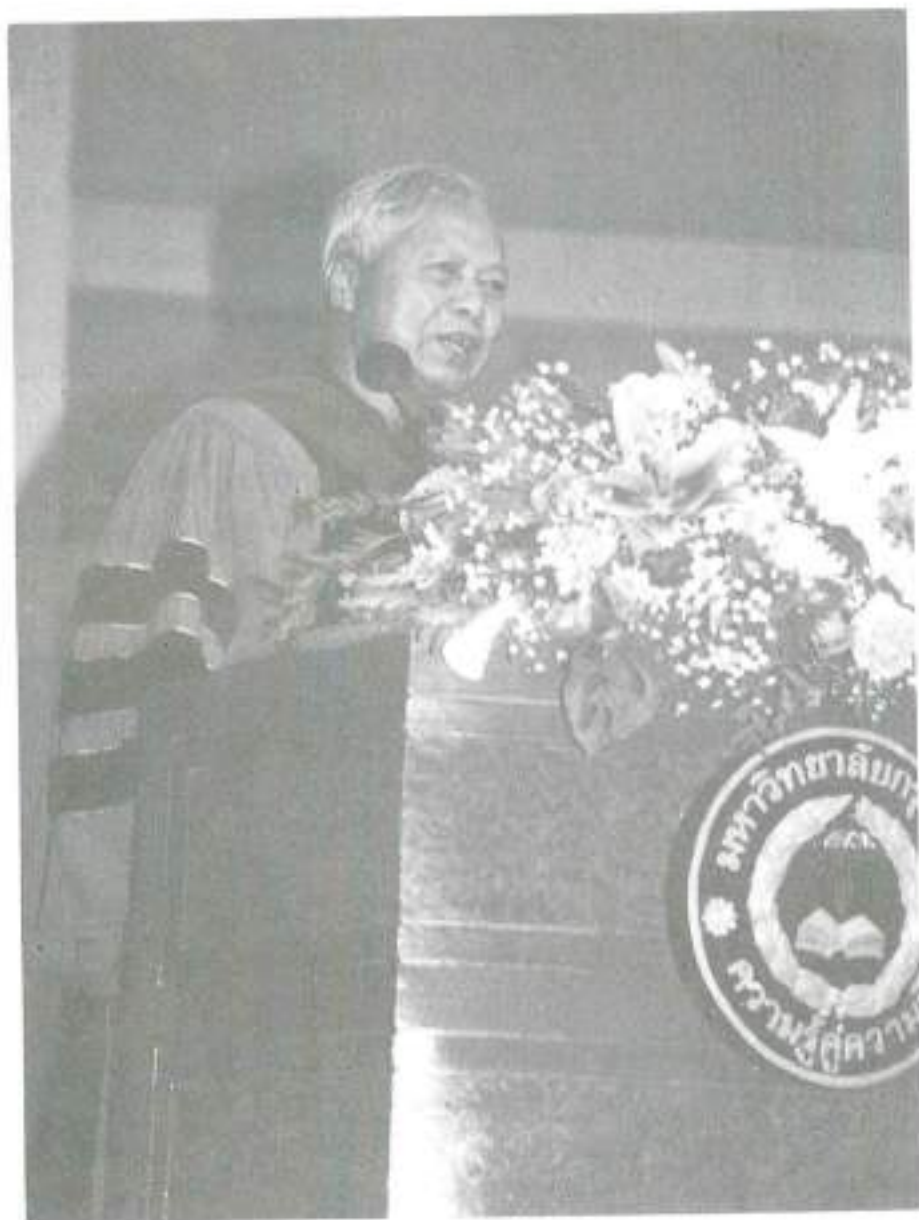
ผมขอขอบคุณท่านนายกสภามหาวิทยาลัย ท่านอธิการบดี และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายอีกครั้งหนึ่ง หวังว่าการพูดของผมในวันนี้ คงจะเป็นประโยชน์บ้าง ขอขอบคุณ

ศาสตราจารย์ วิรัช ณ สงขลา นายกสภามหาวิทยาลัยกรุงเทพ มอบ
ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ฯพณฯ พลเอก เปรม
ติณสูลานนท์ องคมนตรีและรัฐบุรุษ ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เมื่อ ๒๓ ม.ค. ๒๕๔๐

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรีและรัฐบุรุษ แสดง
ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “วัฒนธรรมไทยกับยุคโลกาภิวัตน์”

KEYNOTE ADDRESS
"THAI CULTURE AND GLOBALIZATION"
BY
H.E. GEN. PREM TINSULANONDA
PRIVY COUNCILOR AND STATESMAN
ON THE OCCASION
OF
THE HONORARY DOCTORAL DEGREE OF LAW CONFERMENT CEREMONY
AT THE AUDITORIUM, BANGKOK UNIVERSITY
THURSDAY, JANUARY 23, 1997

Chairman of the Board of Trustees and Honorable Guests:

I would like to thank you for conferring the Honorary Doctoral Degree of Law on me and giving me the honor to share my experiences with you. First of all, let me tell you frankly that I am not a real scholar so what I am going to share with all of you mostly comes from my life experiences rather than any written stones. And since the topic I was originally asked by the President to deliver was already covered in the booklet given out to all of you today by Dr. Prasop, the President of the Statesman Foundation, I am pleased to speak on "Thai Culture and Globalization" instead.

"Globalization" is a new and most popular word for us nowadays. Many of us refer to it and I think all of you understand its meaning. In my opinion, globalization would bear some effects on Thai culture in one way or another and therefore, it is worth discussing. It is certain that the less the world is apart, the more effective globalization will become, especially on Thai culture and our way of living. However, one thing I would like to emphasize is that, no matter how drastic the impact may be, we have to be prepared and

not panic but rather consider changing step to the world's development. My impression is that the flow of changes into our country has brought a mixture of the good and the bad. As a result, the effect on our society is both positive and negative depending on how well we can pick up the former and avoid the latter. If we look back into our past, we can see that our ancestors were capable of adapting only the best parts from other cultures, Chinese and Indian for instance, which enriched, our culture. We should follow their footsteps to strengthen our precious culture as they did.

During the past 40 years, Thailand has been playing a defensive role in the arena of political, economic, and social changes from the West. Nevertheless, today's boundless world gives us the opportunities to play offensively in disseminating our worthy culture to the world. Through the long time, we have accumulated wisdom of the Thai and cultural heritage which is invaluable and universal. We should make known all this to the world. Today the culture of the East has begun to flow into the West who has readily accepted it. So, this is a good chance to present our precious heritage. Huay Kha Khang of Thailand, for example, has been declared one of the world's great treasures.

The other reason for my choosing this topic is I find Bangkok University a reputed and well-recognized higher educational institution, whose students and staff should benefit from this information. Not only does globalization affect education but it also affects our way of life, tradition and culture. The clear example is a "handshake," a gesture of greeting. This is not Thai at all; it is the international way of greeting we adopt only in such international contexts as ceremonies in sports events. Another good example is Valentine's Day, western culture expression of love among youths which is widely known among the Thai nowadays. However, love is a virtue that should live everyday in every heart.

According to the Royal Institute's Thai Dictionary, "culture" is defined as what causes growth of a group or the members' way of life. Generally speaking, "culture" is a collective noun with no definite meaning. To illustrate, let us have a look at the cultures of our different regions. In Thailand, each region – the North, the South, the East, the West, and the Northeast – has its distinguished culture of which uniqueness calls for preservation. Yet, one common value remains throughout our country; that is, the institution of the Thai family. Thai family institute is exceptional in that members of different generations unite in physical and mental bonds, ideally from birth till their deathbed. We tend to live together as an extended family with love and commitment – not a nuclear family as that in other countries.

Today I would like to emphasize only two topics: "Thai Language" and "Education as Related to Globalization". Thai language dates further back than 700 years ago in the reign of King Ramkhamhaeng. It best describes Thai identity. The language is beautiful in itself with consonants, vowels, tone marks and its unique number style. Experts have suggested that there are approximately 3,000 languages spoken over the world, but only less than 100 of which have their own written forms, and, proudly speaking, Thai language is one of those few. When compared to other countries, we can see that some languages have to share the language of others. For example, Australia and New Zealand share the English language, and those in South America share the language of Spain. This should put more emphasis on how great our Thai language is. I would, therefore, like Thai people, especially the students of Bangkok University, to take this into consideration and help preserve our language so that it will be everlasting.

It is widely said that, when the flow of globalization becomes greater and greater in 5 or 10 years ahead, activities of people around the world will be more alike, reflected

in their daily life from morning till night – getting up in the morning, having breakfast, getting dressed, and living on “fast food”. This may be right because everything changes very rapidly, yet, it is believed that one thing will remain, although affected: language – the means of communication. Evidence of the rapid changes taking place is the formation of European Union. We may further expect the introduction of the “Euro-Dollar” by the European Union. The future may leave us only a few currencies which belong to Europe, America and Asia as a whole. Unaware, we might eventually see languages like English, French, or German, which are officially used in this high technology world taking the place of our Thai language in 5 or 10 years. Our language would be less spoken and its unique characteristics might fade and, even worse, forgotten.

As for the dialects of Thailand, in my opinion, they are also beautiful by themselves, no matter which part of the country they belong to – North, South, West, or East. These will gradually be removed by the rapid flow of globalization. What I pity most is the unique characteristics of Thai numbers because, I think, Thailand is the only country in Asia that has its own number style. Foreign language, especially English, plays an important role in all forms of media such as radio, television, and newspaper. Currently, Thai language seems to be fading away as we can see that so many “game shows” or programs on television and radio are named in English. Such media is driving our language down the drain. They not only use less Thai but also spoil and misuse the language. Consequently, Thai family unit may suffer from it when struggling to preserve both Thai culture and language, especially in 10–20 years ahead. The next generation would find no clues to how their kin lived half century ago since everything in our lives would certainly change. So I would like all of you to please give it some thought.

The other important subject accompanying Thai language is education in Thailand.

Some may argue that education is not Thai culture. But, from my point of view, it is. Let's have a look at how globalization makes changes in education. The most obvious is new technology and new educational instruments that make teaching-learning incredibly efficient. However, as I have mentioned, Thai language will be used less even in education, for example, there are no exact definitions in Thai for the words "computer" and "technology". They are so frequently used that they become part of Thai language and, yet, understood by all. Globalization will increase teaching-learning efficiency to better educate our people - our human resource - and enhance their vision while lessening needed learning time. However, the more advanced it grows, the higher the expense that follows.

You must have heard of ISDN, Integrated Services Digital Network, which is used in distance education. Lecturing at one site will appear live on monitors all over the country. The students can interactively communicate with the lecturer while learning. Nevertheless, I am afraid, the cost might be so high that we cannot afford it. ISDN can also be applied for medical care business and teleconference. Meetings may occur either in office or at home through these high technology devices. However, one thing I would like to mention here is the widening gap between the education development in Bangkok and that in the remote areas. Schools up-country, like those in Sri Saket and Mae Hong Son, surely cannot afford such devices. This is another point to ponder.

Another new invention is the robot which seems able to do everything as efficiently as we do, if not more so. Yet, in fact, nothing can replace human beings. We have minds, common sense, especially feelings that can be conveyed to others. In contrast, robots don't have any of these; they are operated by computers. So, I can assure you that, nothing can replace human beings, and in education it is the same. The most

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

๕๐/๕ ถนนพระราม ๕ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ

วิทยาเขตกล้วยน้ำไท โทร. ๖๕๐๗๑๐๕-๕๗ โทรสาร ๒๕๗๖๒๗๕ , ๒๕๐๑๕๑๖

วิทยาเขตรังสิต โทร. ๙๐๒๐๒๕๐-๗๗ โทรสาร ๕๐๖๘๕๕๐

<http://www.bu.ac.th>